

БОГОМАЗОВ Олександр Костянтинович (14(26). 03. 1880, с. Ямпіль Черніг. губ., нині смт Сум. обл. — 03. 06. 1930, Київ) — живописець, графік. Чоловік В. Монастирської-Богомазової. Член АРМУ (1925). Навч. у Київ. худож. училищі (1902–05, 1907– 10; викл. *М. Пимоненко* та *І. Селезньов*). Виключений за участь у студент. страйках. Переїхав до Москви й продовжив навчання у студіях К. Юона та Ф. Рерберга. 1907 повернувся до Києва. 1908 взяв участь у першій авангардист. виставці «Ланка» (Київ), де познайомився з *Д. Бурлюком*, *М. Ларіоновим*. За дорученням г. «Киевская мысль» 1911 відвідав Фінляндію. Написав низку графіч. картин, у яких відчутний вплив імпресіонізму та скандинав. модерну. 1913 разом з О. Екстер організував виставку «Кільце» (Київ), у каталозі до якої видрукував фрагменти свого мист. кредо: «Сутність 4-х елементів». Значну частину експозиції склали рисунки й гравюри Б. із зображенням міських сцен і портретів, виконаних у стилі кубофутуризму: «Портрет дружини» (1911), «Базар» (1914). У теор. трактаті «Живопис і елементи» (1914; К., 1996) проаналізував логіку живопис. і психол. виникнення худож. сприйняття. До найкращих творів у його доробку належать: «Трамвай. Львівська вулиця. Київ» (1914) і «Локомотив» (1915). Викладав 1915–16 графічні мистецтва у с.

Герюси (Нагірний Карабах), у Вищому початк. училищі, 1917– 18 — у Золотоніс. комерц. училищі, від 1918 — у Київ. худож.-ремісн. школі. Один з організаторів 1-го Всеукр. з'їзду художників (Київ, 1918). У 1922 Б. обрали проф. станк. живопису Інституту пластич. мистецтв (від 1924 — Київ. худож. інститут). 1919 брав активну участь в оформленні Києва до рев. свят: «День Червоної Армії», «1-е Травня», «Дитячий День», «День білої квітки». Обіймав посаду ст. майстра 1-ї держ. живопис.-декор. майстерні. На з'їзді художників-педагогів Б. обрали завідувач відділу худож. освіти у Всеукр. комітеті образотвор. мистецтва. Разом із *В. Меллером*, *М. Праховим* 1920 оформив агітпароплав «Пушкін». Працював над колористич. проблемами, вивчаючи закономірності співвідношень локально забарвл. кольорових плям на площині. Серед відомих творів: серія «Абстрактний портрет» (1914), «Спомин про Кавказ» (1916); рисунки сухим соусом — «Хрещатик 1914», «Над Дніпром» (1914); ліногравюри — «На конвертному заводі» (1914), «Карл Маркс» (1926). Мист. пошуки Б. найяскравіше виявилися в роботах: «Портрет доньки» (1926, 1928), «Пилярі», «Правка пилок» (обидві — 1927), «Тирсоноси» (1929). Прижиттєвих персон. виставок Б. не було. Посмертно твори експонувались у Венеції (1930), Цюриху (1931), Токіо (1932), Сан-Франциско, Загребі, Лондоні, Нью-Йорку. Картини Б. зберігаються у НХМ, Нац. держ. архіві-музеї літ-ри та мистецтва України, музеї О. Пушкіна (Москва), музеях С. Гуггенгайма і Сучас. мистецтва (обидва — у Нью-Йорку), б-ці факультету живопису Техас. університету (Остін, США), музеї Людвіга (Кюльн, Німеччина).

Рекомендована література

1. Горбачов Д. На сонячних вантах // Україна. 1980. № 20;
2. Його ж. Пророчний рукопис // Наука і культура. Україна. К., 1989. Вип. 23;
3. Димшиць Е. Олександр Богомазов: Каталог. К., 1991;
4. Горбачов Д. О. Богомазов. Скинувши пута нерухомості // Artline. 1999. № 7/8.

О. Д. Кашуба

Бібліографічний опис:

Богомазов Олександр Костянтинович / О. Д. Кашуба // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35864>. – Останнє поновлення : 2016.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).